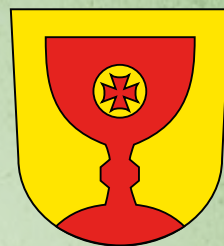

Eikä Jumalan lamppu ollut vielä sammunut 1. Sam 3:3

PYHÄKÖN LAMPPU

Helgedomens Lampa 4 / 2022

Kirkko

Luterilainen oppi kirkosta

Elisabetin esimerkki

...PITÄKÄÄMME KIINNI TUNNUSTUKSESTA...

✍ RISTO SORAMIES

”Kun valhe on päässyt uskonnon suojamuurien sisälle, kun tärkeät opit on käännetty pääläelleen ja sakramenttien hoito on laiminlyöty, on kirkon perusta, nimittäin profeettojen ja apostolien oppi, tuhottu. Silloin kirkko varmasti sortuu.” Näin totesi ranskalainen uskonpuhdistaja Jean Calvin 1500-luvun puolivälissä. Hän oli nähnyt Rooman kirkon harhat ja alennustilan, mutta hänellä oli huoli myös Geneven uudistetusta kirkosta.

Kirkko on aina kiusattuna, ei vain ulkoa, vaan myös sisältä. Apostoli Paavali sanoi Efeson nuoren seurakunnan pastoreille: ”teidän omasta joukostanne nousee miehiä, jotka vääristelevät totuutta vetääkseen opetuslapset mukaansa” (Apt. 20). Seurakunta oli kookenut heti alkutaipaleellaan ahdistusta ja vainoa, mutta suurin vaara olivat harhaopettajat.

Suurin osa Uuden testamentin kirjeistä on kirjoitettu väärien oppien, kristittyjen lankeemusten ja riitojen aiheuttamien kriisien takia: Galatiassa oli langettu pois evankeliumista takaisin juutalaisten sääntöihin, Roomassa kreikkalaiset ja juutalaiset kristityt halveksivat toisiaan, Korintissa seurakunnan sotkut tekivät Herran pöydästäkin riidan paikan. Myös Johannes joutui varoittamaan monista antikristuksista, joita oli jo hänen eläessään liikkeellä.

Kaikkina aikoina on kirkko kärsinyt väärien opettajien ja huonojen paimenten takia, ja kirkkokansa on itsekin antanut eksyttää itsensä usein hämmästyttävän helposti. On turha luulla, että nykyään olisimme viisaampia. Ihmissydan on tehdas, joka tuottaa yhä uusia harhaoppeja ja epäjumalia.

Onko sitten kirkon mahdollista sel-

viytyä harhaopeista ja harharetkistä, vai onko myös Lähetyshiippakunnan kohtalona lopulta eksymys ja luopumus? Nuorena olin perustamassa kristillistä nuorisoyhdistystä. Me perustajat tiesimme hyvin, että moni liike ja järjestö oli kyllä aloittanut hyvin, mutta myöhemmin menettänyt suolansa. Jumalan sana, evankeliumi ja sielujen iankaikkinen kohtalo eivät enää olleet tärkeitä tai sitten jokin harhaoppi oli alkanut jäytää perustaa. Päätimme, ettei meille saisi käydä samoin ja mietimme sääntöihin pykäläiä, joilla säästäisimme oman järjestömme samalta kohtalolta. Ehdotuksia tuli paljon, mutta joukossamme ollut kokeneempi veli sanoi lopulta: ”Älkää luulko, että säännöillä voidaan estää luopumus.”

Kirkkojärjestys/hiippakuntajärjestys on silti tarpeellinen. Se voi parhaimmillaan muistuttaa siitä, mikä on kirkossa tärkeintä: Pyhän Jumalan sana ja Sanaan perustuvat sakramentit, Kristus itse ja Hänen evankeliuminsa julistaminen. Mutta ”petollinen on ihmissydan, paha ja parantumaton vailla vertaa” (Jer. 17). Eikö kirkkoon luikertelevia harhoja sitten pysty mitenkään pysäyttämään?

Siellä, missä julistetaan puhdasta Jumalan sanaa, huudetaan avuksi Herramme Jeesusta omien syntien tähden ja tunnustetaan Jumalan valmistaama iankaikkinen pelastus, pysytään oikeassa suhteessa Jumalaan. Raamatussa kutsutaan kristittyjä useasti heiksi, jotka avuksi huutavat meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimeä (1 Kor.1). Heprealaiskirje kehottaa: Kun meillä siis on suuri Ylipappi, läpi taivasten kulkenut, Jeesus, Jumalan Poika, pitäkäämme kiinni tunnustuksesta (Hepr. 4).

Tunnustus on kristityn

suuri etuoikeus. Tunnustaa (Raamatussa: *homologein*, sanoa samoin), on sanoa Jumalalle, itselle, toisille kristityille ja maailmalle ääneen se, minkä Jumala on ilmoittanut ja mitä kristityt sukupolvet ovat sanoneet jo ennen meitä ja miljoonat kristityt sanovat meidän kanssamme. He eivät joudu keksimään ja arvailemaan, vaan he tunnustavat sen, mitä Jumala on kristikunnalle alusta alkaen puhunut.

Kun Jumalan sana tuomitsee synteistä, tunnustan, että Jumala on oikeassa, minä väärässä. Kun Jumalan sana sanoo, että Jumala on lähettänyt Poikansa kärsimään minun rangaistukseni, tunnustan senkin ja kiitän Jumalaa Hänen sanomattomasta armostaan, syntien anteeksiannosta.

Kristillisen kirkon olemus on kirkon yhteisessä tunnustuksessa. Siinä on kirkon uskon sisältö ja tunnustaminen on kristillisen kirkon vanhurskas tapa suhtautua Jumalaan: Jumala puhuu, me tunnustamme. Jumala tuomitsee, me tunnustamme syntimme. Jumala lupaa, me tunnustamme, kiitämme ja ylisitämme Vapahtajaamme, Kolmiyhteistä Jumalaa.

SAMAN TIEN KULKIJAT KOKOONTUIVAT KESÄJUHLAAN

TOIMITUS

KARI PUUSTINEN

Lähetyshiippakunnan neljäs Kesäjuhla järjestettiin Loimaan evankelisella opistolla heinäkuun viimeisenä viikonloppuna. Kolmen päivän aikana juhlaväki kokoontui sekä yhteisen että eri ikäryhmille suunnatun ohjelman ääreen. Jo perinteeksi muodostuneeseen tapaan perjantai-iltana käytiin ajankohtaiskeskustelu, jonka otsikko tänä vuonna oli ”Eurooppa tienristeyksessä”. Keskustelijoina olivat Lähetyshiippakunnan emerituspiispa Risto Soramies, kirkkohistorian emeritusprofessori Jouko Talonen sekä politiikan ammattilainen ja tietokirjailija Timo Soini. Keskustelussa liikuttiin uskon ja yhteiskunnallisten kysymysten rajapinnalla.

Lauantaina iltapäivällä oli vuorossa hiippakuntadekaani Joel Kerosuon luento, jossa hän käsitteli Lähetyshiippakunnassa ajankohtaisia asioita. Esille nousivat erityisesti Euroopassa käytävän sodan vaikutus kristittyjen elämään sekä kysymys jäsenyyden merkityksestä Lähetyshiippakunnan seurakunnissa. Kerosuo pohti myös kysymystä Lähetyshiippakunnan rekisteröitymisestä uskonnolliseksi yhdyskunnaksi. ”Tietyssä tilanteessa olisi ollut selkeintä, jos kirkkomme olisi voinut toimia yhteiskunnan juuri kirkkoja varten luodulla selkeydellä uskonnollisen yhdyskunnan asemassa”, hän totesi. ”Toisaalta taas on joskus pelätty, että saisiko valtio jotenkin vahvemmin lonkeronsa kirkon elämään sitä kaut-

ta. Pystyisikö se vaikuttamaan kirkkoon tavalla, jota emme toivo.” Näitä kysymyksiä on Kerosuon mukaan rauhassa tuumattava. Kiirettä vastuksen löytämiseen ei ole, mutta kentältä on kuulunut toiveita selkeyttää tilannetta. ”On tietysti huolet, mutta myös halu löytää kirkkoa parhaiten palveleva malli, mikä se onkaan”, Kerosuo tiivistää.

Varsinainen ydinkysymys on Kerosuon mukaan kuitenkin jäsenyyden merkitys seurakunnissa. Sen vahvistuminen on jatkuva haaste, johon korona-aika on antanut oman näkökulmansa. ”Eikö vallitseva korona-aika ole piirtänyt seurakuntiemme todellisuutta esiin?”, Kerosuo kysyi. ”On ollut erimielisyyttä joskus, miten toimia jossakin tilanteessa, mutta toisaalta se on tuonut esiin myös yhteyden Jumalan lahjojen äärellä. Oman seurakunnan merkitys on myös saattanut kirkastua, kun on ollut pastori, joka nimeltä kutsuu ja tarvittaessa perhekunnittain palvelee.”

Kesäjuhla huipentui sunnuntaiaamun messuun juhlateltassa. Loimaan viljavien peltojen keskellä vihittiin

Herran elopellolle pyhään paimenvirkkaan Mikko Aho ja Harri Hernesmaa. Aho on kutsuttu Turkuun ja Hernesmaa Parikkalaan OTO-pastoreiksi. Ordinaatiomessun toimitti piispa Juhana Pohjola. Avustavana liturgina toimi Joel Kerosuo. Lisäksi messussa palveli iso joukko pastoreita ja vastuunkantajia. Tuttuun tapaan messun musiikki oli erityisen koskettavaa ja virrenveisuu voimakasta. Yhteisöllisyyden tunne oli vahvaa, kun noin tuhat ihmistä oli kokoontunut yhteen Herran alttarin ääreen.

Heinäkuussa vietetyn Kesäjuhlan järjestämisen teki mahdolliseksi suuri vapaaehtoisten vastuunkantajien joukko. Heitä tarvittiin pitkän aikaa ennen juhlaa, sen aikana ja juhlien jälkeen. Tulevana vuonna Kesäjuhla järjestetään mahdollisesti Loimaalla 4.–6. elokuuta, mutta lopullista päätöstä asiasta ei vielä ole.

Sisällys 4/2022

- 2 ...pitäkäämme kiinni tunnustuksesta...
- 3 Saman tien kulkijat kokoontuivat Kesäjuhlaan
- 4 Hallinnon ja teologian moniottelija – haastattelussa hiippakuntadekaani Joel Kerosuo
- 6 Näkyvä kirkko ja sen elämä evankeliumin palvelijana
- 8 Kirkoksi kasvanut kirkko

- 10 Pyhiin jäljitteleminen
- 11 Kesäkuulumisia nuorisotyöltä
- 12 Varför behövs en kyrkoordning?
- 14 Saksalainen sisarkirkkomme SELK – haastattelussa professori Armin Wenz
- 16 Hartaus (Est. 4:14)

HALLINNON JA TEOLOGIAN MONIOTTELIJA HAASTATTELUSSA HIIPPAKUNTADEKAANI JOEL KEROSUO

≡ TIMO MARTTINEN

📷 JANNE KOSKELA (KASVOKUVA), KARI PUUSTINEN

Sen jälkeen, kun Juhana Pohjola vihittiin piispanvirkaan Lähetyshiippakunnan kesäjuhilla elokuussa 2021 ja Joel Kerosuo aloitti uutena dekaanina, on tällainen haastattelu pitänyt tehdä jo monta kertaa. Kenties on kuitenkin hyvä, että haastattelu on viivästynyt, sillä nyt Joelilla on jo hieman vakiintuneempi käsitys dekaanin työstä ja olemisestaan siinä. Etenkin ensimmäisenä syksynä uutta opeteltavaa ja uusia kokonaisuuksia hahmottavaksi riitti melkein jokaiselle päivälle, mikä oli paikoin tietysti raskasta. Vuoden jälkeen olo on kuitenkin kuulemma sellainen, että ”suurin piirtein tiesin, mihin tuli lähdettyä”.

MUTTA MITÄ DEKAANI TEKEE...?

Joel kertoo saaneensa valintansa jälkeen paljon sydämellisiä onnitteluja virkaan valinnasta. Pian kuitenkin aika moni jatkoi: ”Niin mitäs se dekaani oikeastaan tekeekään?” Kysymykseen voi antaa lyhyen ja pitkän vastauksen. ”Tiivistettynä dekaanin täytyy olla perillä kokonaiskuvista: niin kirkon tulevaisuuden, työnantajan kuin taloudenkin näkökulmasta”. Käytännössä tämä sisältää esimerkiksi paljon koukussa istumista, nopeita päätök-

siä rahallisista satsauksista, julkaisujen päätoimittamisen, papiston ja opiskelijoiden kouluttamista, esimiestyöskentelyä ja rekrytointiin osallistumista.

Luther-säätiön ja Lähetyshiippakunnan alkuvuosista dekaanin tehtävä on hieman muuttunut. Joel muistelee opiskeluaikaansa, jolloin dekaanille saatettiin soittaa suunnilleen silloin, kun ”kynttilät näyttivät olevan palamassa loppuun, tai yksittäisen seurakunnan mikrofoni säräsi”. Tällöin tarvikkevarastokin taisi sijaita dekaanin kotona. Edelleen Joelin puhelin soi välillä päivän aikana paljon, mutta vuosien varrella lisääntyneet seurakunnat ja työntekijät mahdollistavat sen, etteivät aivan kaikki asiat kulje dekaanin käsien kautta. Joel pohtiikin hymyillen, että ehkä kirkon vielä kasvaessa tulee aika, jolloin on tarve palkata talousjohtaja, henkilöstöjohtaja ja kustannuspäällikkö. ”Nyt dekaanin tehtävä on vähän tällaista kymmenottelijan hommaa.”

”Osa työtehtävistä tulee tietysti niin sanotusti annettuna, työnkuvaan liittyvinä, mutta jonkin verran on mahdollista kehittää työtä itsensä näköiseksi”,

Joel sanoo. Juhana-piispan dekaanivuosina oli virka monella tapaa hänen näköisensä. Joel ajattelee, että aivan kuten seurakuntapastorina, myös dekaanina tehdään työtä omasta persoonasta käsin. Siksi hän ei ajattele, että pitäisi täyttää Juhanan suuria saappaita, vaan tehdä omansa. Monia itselleen ominaisia piirteitä onkin päässyt hyödyntämään. Hän nauttii suunnittelemisesta, visioimisesta ja yleisesti ottaen pähkäilystä. ”Kuinka tämän voisi tehdä vielä paremmin”, on mieluista kysymys, ja jonkinlaisia ideoita hyvistä vastauksistakin Joel usein löytää.

EPÄTAVALLINEN TIE

Joelin matka pastoriksi ja dekaaniksi ei ole ollut aivan suoraviivainen tai tavanomainen. Teini-iässä hän kertomansa mukaan ”löi koulunkäynnin täysin läskiksi”. ”16-vuotiaana erosin silloisesta koulustani eikä syrjäytymenikään ollut varmaankaan kovin kaukana”. 17-vuotiaana hän tuli kuitenkin hengellisen herätyksen tilaan. Iankaikkiseen elämään havahtuminen sai aikaan havahtumisen myös tämän

Joel (ensimmäinen oikealta) vihittiin paimenvirkaan Kuopiossa syksyllä 2011.

ajan asioissa. ”Aloin etsiä merkityksellisyyttä ja totuutta omassa elämässäni”. Näitä hän lähti etsimään innokkaasti teologian opiskelun kautta. Löytyi harrastus, joka on edelleen rakas niin tois-
sä kuin vapaa-ajalla.

Koska koulunkäynti oli jäänyt kesken, ei tie yliopistoonkaan ollut yksinkertainen. Vauhtia otettiin Kansanlähetysopiston kurssilta ja opintoja tehtiin avoimessa yliopistossa ahkerasti. Lopulta akatemian ovet aukenivat, ja nyt hän on teologian väitöskirjaansa valmisteleva tuplamaisteri – toinen tutkinto on teologiasta ja toinen filosofiasta.

Opiskelu yliopistossa toi siis Joelin alun perin Joensuuhun, mutta jäämään hänet sai kutsu Pyhän Nehemian luterilaisen seurakunnan pastoriksi. Tuolla paikalla hän ehti palvella kymmenen vuotta, jotka hän koki hyviksi. Joensuussa hän ehti nähdä vuosien varrella, kuinka pieni seurakunta sai kasvaa ja muuttua vakaammaksi. Uudet ja vanhat seurakuntalaiset tulivat tutuiksi ja rakkaiksi vuosien varrella, ja elämän peruspalikat olivat hyvin kohdillaan Joensuussa. ”Viuhdyin seurakuntatyössä hyvin ja siksi olin aralla mielellä rukoillen, kun dekaanin virka tuli haettavaksi”. Joel koki kuitenkin, että jotkut hänen luontaiset vahvuutensa voisivat osua dekaanin tehtävään ja hän pääsi hyödyntämään niitä kirkon hyväksi. Rohkaisua hakemiseen tuli myös useammalta taholta ja se myötä ”halusin antaa kirkolleni sen mahdollisuuden, että tulen valituksi.” Tieto virkaan valitsemisesta oli kaihoisa, mutta samalla innostava; tarkoittihan se toisaalta kotikaupungin ja seurakunnan vaihtumista, mutta toisaalta uusia haasteita samassa rakkaassa kirkossa.

OIKEASTI LUTERILAINEN

Joel kuvailee dekaanin tehtävää monioittelijana elämiseksi. Tämä kuvastaa hyvin myös Joelia laajemmin. Varsinaisten töiden lisäksi hän ehtii moneen ja tekemistä riittää kotonakin. Porvoon kodissa on Maria-vaimon lisäksi kolme pientä lasta, jotka saavat Joelin joskus siirtämään työnsä kotitoimistosta jopa vaatehuoneeseen. Sinne hän vetäytyy erään mielisimmän työtehtävän ja harrastuksen sekoituksen pa-

riin: äänittämään Oikeasti luterilainen-podcastiaan.

”Ajatus podcastista oli kummitellut mielessä jo pitkään, ja kun korona-ke-väällä 2020 tyhjensi äkillisesti kalenterin hetkellisesti, oli vihdoin aikaa ryhtyä toimeen.” Tätä kirjoitettaessa on podcast-jaksoja julkaistu jo 72, joten ainakin tästä koronan seurauksesta voi tuntea riemuakin.

Podcastin tekemisessä Joelia kiehtoo mahdollisuus opiskella teologiaa laajasti, jäsenellä ajatuksiaan ja jakaa niitä myös muille – jälleen kirkon hyväksi. Akateemisessa teologiassa ja väitöskirjatutkimusta tehdessä nopeatempoista Joelia on välillä turhauttanut kirjalliset muutoseikat ja asetteluohjeet. Podcastia äänittäessä voi antaa tulla sydämen kyllyydestä ja myös huumoria sopivasti viljellen.

Vaikka moni voi ihmetellä, kuinka dekaanin kuormittavalta työltä löytyy aikaa opiskella ja äänittää podcastia, kuvailee Joel harrastustaan suorastaan henkireiäksi kiireisen arjen keskellä. ”Olen aina kokenut tärkeäksi sen, että pastorin työssä jää aikaa myös opiskella Jumalan sanaa ja teologiaa, pohdiskella ja diskuteerata. Se rikastuttaa omaa hengellistä elämää ja auttaa jaksamaan sananjulistus- ja sielunhoitotyössä.” Pastorithan elävät samoista iankaikkisen elämän aarteista kuin kaikki ihmiset, Kristuksen ristinkuolemasta ja ylösnousemuksesta käsin. Onkin tärkeää, että pastori ei vain jaa, vaan myös itse ammentaa lähteeltä. Siksi Joel on myös halunnut nähdä vaivaa löytääkseen kalenterista harrastukselleen aikaa, ja tämän takia hän on halunnut myös dekaanina edistää papiston entisestään rikasta opiskelu- ja keskustelukulttuuria.

Myös ruumiillisesta kunnostaan Joel yrittää pitää huolta nuoruudesta rakkaan harrastuksen, koripallon, kautta. Sitä hän käy Porvoossa pelaamassa ikämiesjoukkueessa kaksi kertaa viikossa. Sarjapelei-

hin hän ei ole vielä uskaltanut, mutta ehkä sekin päivä vielä koittaa.

INTO TAVOITELLA PAREMPAA

Joelin halu tasapainotella työn, perheen ja harrastusten välillä vaatii myös vännäköä. Tämä tarkoittaa, että työtä pitää osata joskus myös rajata, ja toisaalta sitä täytyy tehdä tehokkaasti. Tehokkuuteen kuuluu myös joskus huvitusta herättänyt tapa lähettää paikat toiseen kävellessä ääniviestejä niin työhön kuin vapaa-aikaankin liittyvissä asioissa. Näin ei kulu aikaa viestien näpyttelyyn ja kävelyaikakin tulee hyödynnettyä.

Kun Joelilta lopuksi kysyy, millainen dekaani hän haluaisi olla, hän miettii pitkään. ”Viuhdyn taka-alalla seuraamassa, kun asiat toimivat”. Tämän mahdollistamiseksi täytyy luoda, kehittää ja toteuttaa toimivia rakenteita. Toisaalta täytyy astua esiin, kun on tarve. Joel toivoo, että voisi olla kehittämässä työyhteisöä yhä paremmaksi. Sellaisella tavalla, että seurakuntatyön keskellä pastoreilla ja muilla työntekijöillä olisi aikaa, halua ja intoa tavoitella parempaa, kehittää itseään ja tavoitella potentiaaliaan – jälleen kirkon parhaaksi.

Kesäjuhlassa Joel toimi muun muassa sunnuntain messun avustavana liturgina.

NÄKYVÄ KIRKKO JA SEN ELÄMÄ EVANKELIUMIN PALVELIJANA

✍ ESKO MURTO

📷 PIXABAY

Kirkkoa on joskus kuvattu käsitteiden ”näkyvä” ja ”näkymättömän” kautta. Nämä eivät kuvaa kahta eri kirkkoa, vaan ovat eri puolia yhdestä ja samasta kirkosta. Oikea Kristuksen kirkko on kuin onkin näkyvä, vertaahan Herra sitä vuorella olevaan kaupunkiin, joka ei voi pysyä kätöksessä. Se, että tämä kirkko on juuri kirkko, eli Jumalan temppele ja ”totuuden pylväs”, ei ole kuitenkaan kaikille selvästi nähtävissä. Satunnainen tarkastelija ei voi kirkkoa tutkiessaan aistein nähdä, järjellä päätellä tai kokemuksen kautta vakuuttua tästä.

Jeesus Kristus näytti maanpäällisen vaelluksensa aikana aivan tavalliselta ihmiseltä, eivätkä sen ajan ihmiset voineet silmin havaita hänen olevan Jumalan Poika. Samalla tapaa Kristuksen kirkko tämän maailman keskellä näyttää pelkältä ihmisyhteisöltä. Vain Pyhä Henki voi sanan kautta vakuuttaa, että tässä todella on ”pyhä papisto” ja ”Kristuksen morsian”. Epäuskoiiset eivät voi tuntea kirkkoa sellaisena kuin se hengellisesti on, koska he eivät tunne kirkon Herraa eivätkä kuule hänen sanaansa. Kristitytkin voivat tuntea kirkon todella Kirkkona vain sikäli, kun he kuulevat Jumalan sanaa ja lähtevät seuraamaan Kristusta, joka johdattaa heidät oman seurakuntansa keskelle. Kristittyjen kirkkokäsitys ei ole häihtelevä tai romantisoiva, mutta se on kyllä hengellinen, Jumalan ilmoitukseen perustuva.

Ei ollut kahta eri Kristusta – jumalaa ja ihmistä – vaan vain yksi. Samoin ei ole kahta kirkkoa – näkymättömää hengellistä ja näkyvää inhimillistä – vaan on yksi kirkko, jossa tietyt puolet ovat ihmisen aisteille ja kokemukselle ilmeisiä ja toiset enemmän uskon varassa omaksuttavia. Vaikka toinen ei olisi toista arvokkaampi, näiden välillä on tietty marssijärjestys. Samoin kuin Galilean ja Jerusalemin asukkaat tulivat tuntemaan Jumalan Pojan salaisuuden

kohtaamalla ihmisen, Jeesus Nasaretilaisen, samoin kirkon näkymättömät, ihmeelliset totuudet ovat tavoitettavissa vain tulemalla ensin nähtävän, koettavan, konkreettisen kirkon piiriin.

Erityisesti kohtaamme nähtävän kirkon kolmella tapaa: sanan ja sakramenttien ympärille rakentuvassa jumalanpalveluksessa, toisissa kristityissä, ja institutionaalisessa eli järjestäytyneessä kirkossa.

SANA JA SAKRAMENTIT NIVELKOHTANA NÄKYVÄN JA NÄKYMÄTTÖMÄN VÄLILLÄ

Augsburgin tunnustuksen mukaisesti (artikla 7) todellisen kirkon olemus rakentuu puhtaan sananjulistuksen ja Kristuksen asettaman sakramenttien toimittamisen varaan. Nämä eivät ole ainoastaan merkkejä, joista oikea kirkko tunnistetaan, vaan näiden kautta kirkko syntyy ja säilyy. Näissä armonvälineissä Jeesus Kristus itse on läsnä seurakuntansa rakentajana ja kaitsijana. Hänen sanansa on ”henki ja elämä”, hänen seuraajansa kastetaan ”yhdeksi ruumiiksi” ja he pysyvät tämän yhden ruumiin jäseninä, sillä he kaikki ”tulevat osallisiksi tästä yhdestä leivästä”.

Suhtautuminen sanaan ja sakramentteihin vaikuttaa aina myös siihen, millä tapaa kristityt suhtautuvat kirkkoon. Missä (erheellisesti) ajatellaan, että Jumala puhuu ja ilmoittaa tahtonsa mystisissä kokemuksissa myös ohi ja yli Jumalan sanan, tai missä sakramenteja ei ajatella Jumalan armahtavina tekoina ihmisen pelastamiseksi, vaan jo pelastettujen ihmisten ulkonaisiksi uskon ilmaisuiksi, siellä kirkkokäsityskin muuttuu spiritualistiseksi, mielensisäiseksi, mystiseksi.

Luterilainen kirkkokäsitys sen sijaan perustuu konkreettisiin ja hengellisesti vaikuttaviin sanaan ja sakramentteihin. Seurakunta toisaalta rakentuu näiden kautta, eikä ilman sanaa voi olla kirk-

koa. Toisaalta armonvälineet eivät leiju ilmassa itsekseen, vaan juuri seurakunnan työn myötä sana tulee julistetuksi ja sakramentit jaetaan, ja näin kirkko toteuttaa tehtävänsä. ”Työvälineekseen maan päällä Pyhä Henki on valinnut seurakunnan; kaikki hänen sanansa ja tekonsa toteutuvat sen välityksellä” (Iso katekismus, 3. uskonkohta).

Samalla sana ja sakramentit asettavat vakavan ja terveen rajan kirkon ”kirkkoisuudelle”. Kristittyjen yhteisö voi säilyä todellisena kirkkona vain pysymällä Jumalan sanan alla. Ilmestyskirjan seurakuntakirjeisiin kuuluu myös varoitus tällaiselle seurakunnalle: Ellei se tee parannustaan, sen lampunjalka siirretään pois, eli se ajautuu Kristuksen Kirkon ulkopuolelle.

KRISTITTYJEN IHMISTEN YHTEISÖ

Sana ja sakramentit eivät saa voimaansa ihmisistä, mutta missä sanaa julistetaan ja sakramentit jaetaan, siellä myös syntyy ”pyhien ihmisten yhteisö”, kuten Augsburgin tunnustus kirkkoa kuvaa. Pyhiä he eivät ole oman moraalisin erinomaisuutensa tai hurskautensa tähden, vaan siksi, että Pyhä Henki on sanan ja sakramenttien kautta synnyttänyt heissä uskon Kristukseen ja tämän uskon vuoksi he saavat omakseen Jeesuksen pyhyiden. Tämä on hyvä pitää mielessä myös kristittyjen välisissä kohtaamisissa. Se toisaalta varjelee meitä tuomitsemisentalusta ja katke- roitumisesta, toisaalta ehkäisee tilanetta, jossa kristittyjen yhteisö alkaa kiertyä oman oletetun erinomaisuutensa ympärille.

Kirkko ei ole palveluntarjoaja, joka tavoittelee mahdollisimman suurta asiakaskuntaa. Joskus osallistujamäärin laskeminen on johtanut koko kirkon hengellisen perustan vinoutumiseen. Täydet penkit ovat olleet ainoa totuuden mittari. Tällaista markkina-

ajattelua vastaan tunnustukselliset papit ja seurakunnat aivan oikein korostavat uskollisuutta sanalle suurten joukkojen kokoamisen sijasta.

Kuitenkin on myös totta, että Jeesus Kristus on tullut pelastamaan juuri ihmisiä. Hän antaa sanansa ja sakramenttinsa kirkolle sitä tarkoitusta varten, että näitä välineinä käyttäen Pyhä Henki voisi vetää mahdollisimman monta syntistä parannukseen ja Kristuksen armon piiriin. Siksi myös ihmiset ovat äärimmäisen tärkeitä. Juuri heidän autuutensa tähden Kristus kuoli. Kirkko on kuin onkin palvelemissa ihmisiä – mutta tämä palvelustyö ei hae muotoaan tämän maailman markkinavoimilta tai epäuskoisten ihmisten mielihaluista, vaan Jumalan omasta sanasta, jossa yksin on voima tuottaa hedelmää, joka kestää.

KIRKKO JA JÄRJESTYS

Jotta Jumalan sanan julistus voisi vakaasti ja tehokkaasti jatkaa, kirkossa on järjestys. Iso katekismus lausuu: ”Siksi kristikunnassa kaikki on olemassa sitä varten, että saisimme sen keskuudessa sanan ja merkkien välityksellä joka päivä elämämme loppuun asti sulaa syntien anteeksiantamusta.” Saksan kielellä puhutaan järjestämisestä: ”ist geordnet” – kaikki ’on järjestetty sitä varten, että...’ Kirkollisen organisaation valtuutus ja päämäärä on huolehtia siitä, että

seurakunnan keskellä sana ja sakramentit saavat jatkuvasti tehdä työtään.

Tämän vuoksi ”järjestyksen asiat” eivät kirkossa koskaan voi olla täysin epähengellisiä tai erossa teologiasta. Vaarallinen on se ajatus, että voitaisiin erotella omaksi ryhmäkseen ”hallinnolliset kysymykset”, joilla ei muka olisi mitään vaikutusta kirkon hengelliseen elämään ja joiden ratkaisemisessa ei Jumalan sanalla ja kirkon uskolla olisi mitään sijaa. Missä tällaista erottamista tapahtuu, siellä tämän maailman lainalaisuudet ja ihmisen luonnollinen järki jatkuvasti kasvattavat omaa valtaansa, ja kirkon uskolle ja teologialle jää alati pienenevä rooli.

Kun ymmärrämme kirkollisen järjestyksen evankeliumin palvelijaksi, käsitämme, että tämä tehtävä kuuluukin luontevasti niiden kutsumukseen, jotka Kristuksen kirkossa on asetettu kaitsijan virkaan. Piispan virkaan onkin vanhastaan liittynyt sanan saarnaamisen ja sakramenttien toimittamisen rinnalla vahva velvoitus kaitsemiseen ja hyvän järjestyksen vaalimiseen.

Kirkollisen järjestyksen asioissa on muistettava vanha erottelu Jumalan säätämiin ja käskemisiin asioihin, joita noudatetaan *iure divino*, jumalallisen oikeuden mukaan, ja ihmisten säätämiin asioihin, joita noudatetaan *iure humano*, inhimillisen oikeuden mukaan. Jälkimmäinen ei koskaan voi nousta ensin mainittua vastaan. Tällaista yrittäessään

se menettäisi oikeutuksensa. Erityisesti uskonpuhdistuksen aikakaudella luterilaiset joutuivat teroittamaan, kuinka kirkollisen hallinnon määräyksiä ei ole pakko noudattaa silloin, kun ne ovat evankeliumia vastaan tai kun ne esitetään Jumalan lain tapaisina omiatuntoja velvoittavina käskyinä.

Kuitenkin silloin, kun kirkollinen järjestys ei ole ristiriidassa Jumalan sanan kanssa, kristittyjen tulee noudattaa sitä, sillä Jumala on ”järjestyksen Jumala”. Augsburgin tunnustus toteaa: ”piispat ja papit ovat oikeutettuja asettamaan säädöksiä, jotta kaikki kirkossa tapahtuisi järjestyksessä, ei kuitenkaan siinä tarkoituksessa, että me näin sovitaisimme synnit tai että omattunnot velvoitettaisiin uskomaan, että ne ovat välttämättömiä jumalanpalveluksen muotoja. - - Tällaisia säännöksiä seurakuntien tulee noudattaa rakkauden ja rauhan vuoksi ja niitä tulee seurata, jotteivät toiset loukkaisi toisiaan, vaan että kaikki tapahtuisi seurakunnissa rauhallisesti ja ilman häiriötä”.

Tällainen kirkko on kristityille samanaikaisesti sekä lahja että kutsumus, sekä Jumalan armollinen työ että ihmisille annettu tehtävä. Näkyvän kirkon rakentamisessa Paavali ja Apollos kylvävät ja kastelevat, mutta Jumala yksin antaa kasvun. Silti Jumalan tahdon mukaisesti kylväjiä ja kastelijoitakin tarvitaan. Samalla tapaa jokaista kristittyä tarvitaan kirkon rakentamisessa!

KIRKOKSI KASVANUT KIRKKO

≡ TOIMITUS

📷 KARI PUUSTINEN

Suomen evankelisluterilaisen Lähetyshiippakunnan perustamisesta tulee ensi vuonna kuluneeksi kymmenen vuotta. Kaiken kaikkiaan Suomen Luther-säätiön jumalanpalvelustoimintaa on järjestetty jo 22 vuoden ajan. Näiden vuosien aikana toiminta on kasvanut maanlaajuisesti ja väkimäärä lisääntynyt kovaa vauhtia. Onkin paikallaan silmäillä hetken menneitä vuosia. Mistä ja miten olemme päättäneet tähän tilanteeseen?

JUMALANPALVELUSYHTEISÖISTÄ SEURAKUNNIKSI

Suomen Luther-säätiön jumalanpalvelukset alkoivat Helsingin seudulla elokuussa 2000, kun Juhana Pohjola oli asetettu rakentamaan ensimmäistä jumalanpalvelusyhteisöä. Myöhemmin jumalanpalvelusyhteisöjä perustettiin lisää. Ne toimivat Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piirissä ja sen tiloissa. Vastaavasti niiden pastorit olivat kansankirkon pappeja.

Maaliskuussa 2004 ”Mellunmäen tapahtumat” nostivat Luther-säätiön mediamyrskyn silmään. Sen jälkeen, kun piispa Eero Huovista oli pyydetty jäämään pois ehtoollispöydästä, kansankirkon ovet alkoivat sulkeutua. Tapahtumat toivat esiin kirkollisen ja teologisen hajaannuksen, joka pinnan alla oli kytenyt.

Luther-säätiön osalta apu tuli Ruotsin Missionsprovinseniasta. Sieltä avautui oma tie ordinaatioihin ja piispalliseen kaitsentaan. Vuonna 2005 Göteborgissa järjestettiin ensimmäinen pappisvihkimys, jossa suomalaisen vihittiin palvelemaan Suomessa.

Vuodesta 2006 alkaen Missionsprovinseniassa vihityt pastorit kasvoivat lapsia niin, ettei heitä liitetty saman tien Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäseniksi, vaan mahdol-

lisesti jälkikäteen. Tämä nosti Luther-säätiön uudelleen otsikoihin. Samalla jumalanpalvelusyhteisöt alkoivat korostaa, että kirkkokunnan jäsenkirjaa tärkeämpää on jäsenyys messuun kokoontuvassa seurakunnassa. Niinpä jumalanpalvelusyhteisön jäsenenä saattoi olla ilman Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäsenyyttä ja siihen saattoi liittyä kasteen kautta. Valtaosa jumalanpalvelusyhteisöjen jäsenistä kuului kuitenkin samaan aikaan myös Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon.

Vuoteen 2008 mennessä monien jumalanpalvelusyhteisöjen seurakunnallinen luonne oli vahvistunut. Jumalanpalvelusyhteisöt olivat seurakuntia, joilla oli oma jäsenistö, seurakuntahallinto ja vakiintunut jumalanpalvelus. Uusia yhteisöjä perustettiin kiihtyvällä tahdilla.

Maaliskuussa 2010 Suomeen saatiin oma piispa, kun Matti Väisänen vihittiin palvelemaan seurakuntia Suomessa. Vihkimyksen seurauksena hänet erotettiin Suomen evankelis-luterilaisen kirkon pappeudesta. Tämä vahvisti Luther-säätiön roolia kansankirkosta itsenäisenä toimijana.

SELKEÄMPI KIRKOLLINEN ITSEYMMÄRRYS

16. maaliskuuta 2013 25 Suomen Luther-säätiön alaista seurakuntaa perusti Suomen evankelisluterilaisen Lähetyshiippakunnan ja Risto Soramies vihittiin sen piispaksi. Määritelmän mukaan Lähetyshiippakunnalla oli yhtäältä ”kirkollinen rakenne”, toisaalta se oli ”armonvälineiden tähden ja voimasta todellisesti kirkko”. Perustamiskokouksessa laadittu perustamiskirja kytki Lähetyshiippakunnan kirkollisen aseman jossain määrin Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Hiippakuntadekaani Pohjola

kiteytti aseman Pyhäkön lampun numerossa 2/2013 seuraavasti: ”Lähetyshiippakunta on itsenäinen kirkollinen rakenne, jolla on samalla laaja kosketuspinta evankelis-luterilaisen kirkon elämään, koska sen seurakuntien jäsenistä monet kuuluvat evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Tässä jännitteessä elämme.”

Suomen evankelis-luterilainen kirkko reagoi Lähetyshiippakunnan perustamiseen kieltämällä seurakuntien tilojen antamisen Lähetyshiippakunnan käyttöön ja erottamalla pappisvirasta yhdeksän Lähetyshiippakunnan pappia. Pappisoikeuksien poistamisen myötä pastoreilta kaatoavat edellytykset palvella Suomen ev.lut. kirkon jäseniä. Seurakuntalaisista yhä suurempi osa alkaa jättää Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäsenyyden.

Vuoden 2015 aikana ekumeeniset yhteydet alkoivat muodostua. Lähetyshiippakunta tunnusti kirkollisen yhteyden Ruotsin ja Norjan sisarhiippakuntien kanssa. Seuraavina vuosina vuorossa olivat Kanada, Saksa, Englanti ja Yhdysvallat. Samaan aikaan Lähetyshiippakunnan kirkollinen itseymmärrys selkeytyi. Tämä käy ilmi esimerkiksi 5. helmikuuta 2015 julkaistusta blogista, jossa dekaani kirjoittaa: ”Onkin hyvä sanoa ääneen, että kun lähdet pyhänä Lähetyshiippakunnan messuun, tulet todella luterilaiseen kirkkoon sanan täydessä merkityksessä.”

Marraskuussa 2018 selkeytynyt kirkollinen itseymmärrys kirjattiin myös hiippakuntajärjestykseen: ”Lähetyshiippakunta on luterilainen kirkko Suomessa.” Samana vuonna Lähetyshiippakunta hyväksyttiin Kansainvälisen luterilaisen neuvoston (ILC) jäseneksi.

Kolme vuotta myöhemmin, marraskuussa 2021, Lähetyshiippakunnan

kirkollinen itseymmärrys nousi jälleen keskustelunaiheeksi, kun hiippakuntakokous antoi konstituutiokomitealle tehtäväksi selvittää uskonnolliseksi yhdyskunnaksi rekisteröitymiseen tai rekisteröimättä jättämiseen liittyviä kysymyksiä. Komitea on kuluvan vuoden aikana pohtinut asiaa eri näkökulmista. Sen toiveena on, että eri näkökulmista keskusteltaisiin myöhemmin seurakunnissa. Selvitystä käsitellään ensin Lähetyshiippakunnan hiippakuntakoukussa kuluvan vuoden lopulla.

OSA KIRKOLLISTA JATKUMOA...

Keskustelu Lähetyshiippakunnan kirkollisesta luonteesta ei ole reaktio yksittäiseen ajankohtaiseen asiaan, vaan Lähetyshiippakunnan luonnollisesta kehityskulusta nouseva teema. Kirkollinen itseymmärrys on vahvistunut vähä vähältä vuosien ja vuosikymmenten kuluessa. Itsenäisenä toimijana Lähetyshiippakunta on koko olemassaolonsa ajan ollut vapaa järjestäytymään yhteiskunnan silmissä parhaaksi katsomallaan tavalla ja myös muodostamaan vapaasti suhteensa toisiin kirkkoihin. Sen kirkollinen identiteetti onkin vahvistunut myös ekumeenisten sopimusten solmimisen ja niihin johdaneiden neuvottelujen myötä. Tällä hetkellä kirkollisen yhteyden sopimus on solmittu kuuden ulkomaalaisen kirkon kanssa.

Merkittävä tekijä Lähetyshiippakunnan itseymmärryksessä liittyy kirkolliseen jatkuvuuteen eli kontinuiteettiin. Martti Lutherin tarkoituksena ei ollut perustaa uutta kirkkokuntaa eikä luterilaisuus mieltänyt olevansa uusi, 1500-luvulla perustettu kirkko. Sen sijaan luterilaisuus haluttiin nähdä kulkevan vanhan läntisen katolisen kirkon jatkumossa. Samalla tavoin Lähetyshiippakunta ei miellä olevansa ”uusi kirkko”, vaan katsoo olevansa osa vanhan suomalaisen luterilaisen kristinuskon jatkumoa. Se voi lukea suomalaisista kirkkohistoriaa omana historianaan.

Lähetyshiippakunnan yhteydet vanhaan suomalaiseen kirkollisuuteen ilmenevät ainakin kolmella tavalla: opin yhteydessä, virkaperimyksessä ja kirkollisissa tavoissa. Lähetyshiippakunnan uskonoppi perustuu Raamattuun ja luterilaisiin tunnustuskirjoihin Suo-

men evankelis-luterilaisen kirkon tavoin. Koska Lähetyshiippakunnan piispat ja vanhemmat pastorit ovat olleet Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kutsumia ja vihkimisiä pappeja, he ovat samassa ketjussa kuin menneiden sukupolvien sielunpaimenet. Lähetyshiippakunta myös pääosin seuraa vanhoja suomalaisen luterilaisuuden tapoja esimerkiksi jumalanpalvelusliturgian, kirkollisten toimitusten sekä juhlien viettämisen, virsien ja rukousten osalta.

...ARMONVÄLINEIDEN TÄHDEN

Toisinaan julkisuudessa on annettu ymmärtää, että Lähetyshiippakunta olisi perustettu vastustamaan tiettyä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon

päätöksiä. Tämä ei kuitenkaan ole meidän oma ymmärryksemme. Sen sijaan luterilaisen kirkko-oppimme ytimessä ovat sana ja sakramentit. Augsburgin tunnustuksen VII artikla lausuu kirkosta seuraavasti:

”Yksi, pyhä kirkko on pysyvä ikuisesti. Kirkko on pyhien yhteisö, jossa evankeliumi puhtaasti julistetaan ja sakramentit oikein toimitetaan. Kirkon todelliseen ykseyteen riittää yksimielisyys evankeliumin opista ja sakramenttien toimittamisesta.”

Kristuksessa ja armonvälineiden yhteydessä eläminen on kristityn vapaus, oikeus ja velvollisuus. Pohjimmiltaan Lähetyshiippakunnan seurakunnat ovatkin olemassa siksi, että meillä olisi mahdollisuus elää Kristuksen yhteydessä, armonvälineiden äärellä.

PYHIEN JÄLJITTELEMINEN

✍ TAPANI SIMOJOKI

📷 WIKIMEDIA COMMONS

Elisabet II
21.4.1926 – 8.9.2022

Tätä kirjoittaessani Iso-Britanian ja Pohjois-Irlannin Yhdistynyt Kuningaskunta viettää virallista suruaikaa, maan historian pitkäaikaisimman hallitsijan, kuningatar Elisabet II:n, siirryttyä ajasta iankaikkisuuteen 96 vuoden iässä. Hän oli ehtinyt kantaa kruunua 70 vuotta.

Kuningattaren kuolema monella tavalla pysäytti koko maan. Julkisia tapahtumia peruttiin tai lykättiin, ylimääräisiä jumalanpalveluksia järjestettiin kiireessä, ja sunnuntain saarnat kirjoitettiin uudestaan. Radio- ja TV-kanavat täyttyivät suorista lähetyksistä, joissa seurattiin ikivanhoja seremonioita vallan vaihtuessa sekä

keskusteltiin edesmenneestä valtiasta.

Yksi teema on noussut yli kaiken: Elisabetin poikkeuksellinen ja kaikesta päätellen sarkymätön velvollisuudentunto. 21-vuotiaana kruununprinsessana annettu lupaus piti loppuun asti: ”Omitan koko elämäni, olkoon se sitten lyhyt tai pitkä, teidän palvelemiseenne”. Vielä kaksi päivää ennen kuolemaansa hauras kuningatar vastaanotti eroavan pääministerin ja hänen juuri nimitetyn seuraajansa.

On todettu aivan oikein, että Elisabetin omistautuminen hänelle uskotulle tehtävälle oli poikkeuksellista ja esimerkittä. Kuinka paljon paremmassa hoidossa maailmamme olisi, jos useammat meistä samalla tavalla omistautuisivat velvollisuuksiensa täyttämiseen!

Lähes yhtä suuren huomion on saanut toinen merkittävä piirre tässä aikamme suurhenkilössä: Hänen vahva omakohtainen kristillinen us-

konsa, josta hän julkisesti todisti vuosi toisensa jälkeen. Yhden todistajan mukaan, Elisabet kerran ilmaisi toivonsa, että Jeesus palaisi hänen elinaikanaan, ”koska mikä olisikaan hienompaa kuin saada laskea kruununi hänen jalkojensa juureen!”

Nämä kaksi piirrettä Elisabet II:ssa eivät osuneet yhteen hänen persoonassaan vain sattumalta. Hän oli sisäistänyt, ei vain kasvatuksessa opetetut arvot, vaan Pyhän Raamatun opetuksen.

Jeesus itse tähdensi opetuslapsilleen, että toisin kuin pakanamaailmassa, ”joka teidän keskuudessanne

tahtoo suureksi tulla, se olkoon teidän palvelijanne” (Mark. 10:42–43). Samoin apostoli Paavali kehottaa: ”Kaikki, mitä teette, se tehkää sydämestänne, niin kuin Herralle eikä ihmisille, tietäen, että te saatte Herralta palkaksi perinnön; te palvelette Herraa Kristusta” (Kol. 3:23).

Elisabet ymmärsi saaneensa vastuullisen palvelutehtävän ja parhaansa mukaan pyrki palvelemaan Herraa Kristusta olemalla uskollinen kutsumuksessansa.

Luterilaiset Tunnustuskirjat kehoittavat kristittyjä edesmenneiden pyhien kunnioittamiseen. Teemme sen ensinnäkin kiittämällä Jumalaa ja toiseksi tarkkailemalla Jumalan armoa pyhien elämässä oman uskomme vahvistamiseksi. ”Kolmas kunnioittamisen muoto on, että me jäljittelemme pyhiä, seuraten ensinnä heidän uskoaan, sitten myös muita hyveitään, joita jokaisen tulee oman kutsumuksena mukaisesti jäljitellä” (Apol. XXI:6).

Ei moniakaan meistä ole kutsuttu vuorenhuipulle johtamaan yhteiskuntaamme, saati sitten kansakuntaa. Ei moniakaan meistä ole kutsuttu johtamaan seurakuntaa, saati sitten kirkkoa. Ani harva meistä jättää nimensä historiankirjoihin.

Kaikkien kastettujen nimet on kuitenkin kirjoitettu teurastetun Karitsan elämäkirjaan. Olemme saaneet jumalallisen kutsumuksen Kristuksen ruumiin jäseniksi. Siksi myös meidän palvelustehtävämme tässä maailmassa, olkoon se suuri tai pieni, on jumalallinen kutsumuksemme. Jäljittelemällä Elisabetia ja muita pyhiä, seuraamalla heidän uskoaan ja sitten myös muita hyveitään, voimme olla täydellisen varmoja siitä, että mekin saamme jonain päivänä laskea kruunumme Karitsan jalkojen juureen.

Kirjoittaja on Englannin evankelis-luterilaisen kirkon (ELCE) pastori.

KESÄKUULUMISIA NUORISOTYÖLTÄ

≡ JENNI TYPPÖ

📷 AINO SORAMIES

Kesän koittaessa seurakuntien oma nuorten toiminta jää tauolle, kun moni pitää kesälomia ja reissaa eri puolilla maailmaa, tai arki muuttuu koulun penkiltä istumisesta kesätöiden uuteen rytmiin. Kesä on kuitenkin hyvä mahdollisuus nähdä myös kaukana asuvia Lähetysshiippakunnan nuoria. Tänäkin kesänä oli monta tapahtumaa, joissa saattoi kohdata nuoria eri puolilta Suomea. Nuorille kohdistetun toiminnan lisäksi oli myös mahdollisuuksia päästä palvelemaan muita, esimerkiksi isosena toimien tai auttamalla Kesäjuhlan talkoissa.

LEIREILLÄ PALVELEMASSA

Kesä alkoi monissa rovastikunnissa lasten- ja varhaisnuortenleireillä. Niillä tarvitaan aina isosia ja ne ovat hyvä mahdollisuus päästä palvelemaan. Samalla pääsee tekemään rennolla meinillä yhdessä toisten nuorten kanssa. Isosilla on joka vuosi tärkeä rooli myös nuortenleireillä ja rippileireillä.

Isokset ovat korvaamaton osa leirin rakentumista. Tänä kesänä isosena toimineet nuoret luonnehtivat isosen roolia leiriläisten kaverina tai isosisaruksena olemiseksi. Isokset viettävät aikaa leiriläisten kanssa, luovat yhteishenkeä ja rennon ilmapiiriin sekä suunnittelevat esimerkiksi leirien iltaohjelmia ja leiriolympialaisia. Isosten kokemuksen perusteella isous on toisinaan rankkaa, kun ollaan muutama päivä kellon ympäri töissä. Palvelutehtävä on silti sitäkin palkitsevampi, leireillä on mukava olla ja leireily myös isosena on hauskaa. Nuoret suosittelevat isosuutta kaikille, joita se kiinnostaa. Tehtävä on mukava ja samalla oppii paljon uusia taitoja.

TAPAHTUMIEN TÄYTEINEN KESÄ

Pillin vihellys kaikkua lammen pinnalla merkiksi siitä, että on aika palata saliin vapaa-ajan jälkeen. Ruokasali täyttyy iloisesta rupattelusta, kun 40 nuorta

nauttivat aterista ja toistensa seurasta. “Rakkaat nuoret”, aloittaa nuorisotyön koordinaattori kertoessaan, miten päivä jatkuisi ruokailun jälkeen.

Heinäkuun lopulla järjestettiin jo aikaisempinakin vuosina pidetty nuorten kesäleiri Mustajärven leirikeskuksessa. Kesäjuhlaa edeltäneellä leirillä vietettiin aikaa yhdessä, kuultiin opetuksia, pelailtiin yhdessä sekä saunottiin ja uitiin. Nuoret kertovat, että valvominen kavereiden kanssa keskustellessa on myös olennainen osa leireilyä.

Leirin jälkeen joukko iloisia, ja ehkä hieman väsyneitä, nuoria siirtyi Mustajärveltä Loimaan evankeliselle opistolle. Kesäjuhlan aikana nuoria saattoi bongata talkoista erinäisissä tiimeissä. Heille oli myös oma kanava lauantai-päivänä sekä perjantai- ja lauantai-iltana nuorten jatkot. Jatkoilla kuultiin muun muassa mitä näyttävämpiä musiikkispektaakkeleita, kun nuoret valloittivat lavan ja esittelivät taitojaan toisilleen.

Kesäjuhlan jälkeen 12 nuorta lähti kahden pastorin johdolla vaeltamaan elokuun alussa. Joukko vietti neljä päivää Hossan kansallispuistossa. Pienellä kokoonpanolla toteutunut vaellus mahdollisti helpon ryhmäytymisen ja rennon yhdessäolon. Kauniissa maisemissa vaeltamisen lisäksi päiviin kuului aamu- ja iltahartaudet sekä muun muassa kalastusta, makkaranpaistoa ja uimista Hossan kirkkaissa vesissä.

SYKSYLLÄ JATKETAAN

Syksyllä nuorisotyö jatkuu muun muassa Sinut on kutsuttu -tapahtuman merkeissä Porissa lokakuun ensimmäisenä lauantaina. Lisäksi verkkonuorisotyö jatkuu

etänuorteniltojen ja -raamisten muodossa. Mahdollisuus kokoontua netin välityksellä yhteen oli tärkeä pandemia-aikana, mutta toimintamuoto on jäänyt etenkin pienemmissä seurakunnissa oleville nuorille tavaksi päästä viettämään aikaa muiden nuorten kanssa ja kuulemaan nuorille pidettyjä opetuksia toivotuista aiheista.

Nuorisotyö on taas uuden edessä tänä syksynä, kun nuorisotyön pastorin tehtävä siirtyy **Mika Tervakan-kaalta Hannu Mikkoselle** sekä **Jarno Gummerukselle**. Syksyllä on tarkoitus suunnitella isoskoulutusta tulevalle vuodelle sekä pohtia nuorisotyön strategiaa seuraaville parille vuodelle.

Kirkkomme kasvaa koko ajan, ja seurakuntiin kuuluu yhä enemmän nuoria. On siis tärkeää, että nämä nuoret juurtuvat kotiseurakuntaansa ja löytävät sen lisäksi oman ikäisiä uskovia ystäviä. Pyydänkin, että muistatte kaikkia kirkkomme nuoria sekä heitä var-ten tehtävää nuorisotyötä rukouksissa.

VARFÖR BEHÖVS EN KYRKOORDNING?

≡ TOMAS APPELQVIST
UNIVERSITETSLEKTOR, KARLSTADS UNIVERSITET

📷 LCMS.ORG

För lutheraner är troheten mot Guds ord i Bibeln och dess rätta tolkning, framlagd i våra bekännelseskriterier, en självklar utgångspunkt för hela det kristna livet. Samtidigt vet vi att flera av de stora konflikterna under Kyrkans historia ofta kretsat kring kyrkoordningar. Mot denna bakgrund kan man förstås fråga sig om det klokaste kanske är att inte ha någon kyrkoordning alls och låta Bibeln och bekännelseskriterierna ensam vara ledstjärnor för allt som händer i Kyrkans liv.

Vi vet att Paulus och de första apostlarna ofta talade om behovet av kyrkoordning. Urkyrkan insåg att det fanns ett behov av att för kyrkolivets stabilitet och tillväxt enas även om sådana saker som rent principiellt är fria. Vi kan nämna det kända apostlamötet i Jerusalem (Apg 15 och Gal 2) som i viss mån handlade om kyrkoordningsfrågor, men ännu tydligare exempel hittar vi i Paulus brev, där han i vissa fall är mycket tydlig med att han enbart ger personliga råd och inte Herrens uttryckliga befallningar (t ex 1 Kor 7:6 och 35). Vid andra tillfällen skärper Paulus tonen och säger att vissa enhetsuttryck är Herrens bud och att gudstjänstlivet ska vara ”värdigt och med ordning” (1 Kor 14:39).

REFORMATIONENS KOMPLEXA FÖRHÅLLANDE TILL KYRKOORDNINGAR

När de första lutheranerna stod inför den viktiga uppgiften att reformera kyrkan fanns det alltså en lång tradition av kyrkoordningstänkande, som ytterst går tillbaka till Nya Testamentet. Didache, de tolv apostlarnas lära, är en text från omkring år 150 som har en tydligare profil än antydningarna i Nya Testamentet och som ligger till grund för ytterligare kyrkoordningar i fornkyrkan. Det är bland annat i den här texten som

traditionen att fasta på onsdagar och fredagar nämns för första gången.

Dessutom finns den rent psykologiska insikten att var än vi befinner oss behöver vi regler (skrivna eller oskrivna) för hur vi ska uppföra oss. Vi kan tänka på vårt vardagsliv, där skolan, fotbollsplanen, arbetsplatsen och föreningslivet har sina regler, som mer eller mindre tydligt styr oss i en riktning som ska underlätta att vi når målet med de aktiviteter som vi är engagerade i.

Reformatörerna kände förstås till både de fornkyrkliga och psykologiska argumenten för skrivna kyrkoordningar. Samtidigt visste de också om problemen och farhågorna som denna artikel inleddes med; det var ju i hög utsträckning kyrkoordningsfrågor som hade skapat de allvarliga konflikter som först ledde till brottet med påven och sedan ledde till att flera protestantiska grupper gick en annan väg än den lutherska.

Ambitionen i Tyskland blev därför att tillåta ganska stor flexibilitet utifrån de regionala villkoren på olika platser. Samtidigt var Luther och Melanchthon personligen engagerade i att arbeta fram kyrkoordningar som kunde tjäna som förebilder för lutheraner i andra delar av världen utan att för den skull vara nödvändiga för enheten i läran.

I Sverige tog Laurentius Petri dessa insikter till en sådan nivå att kyrkoordningen från år 1571 alltså kan sägas vara den mest föredömliga kyrkoordningen i världen. Givetvis följer han i allt väsentligt insikterna från Wittenberg och ibland är övrensstämmelsen nästan ordagrann. Samtidigt utnyttjar han den relativa friden och enheten i det svenska riket, så att Kyrkans egen integritet och frihet från makthavare som inte delar den lutherska tron bevaras.

Ett annat viktigt bidrag är att Laurentius Petri kombinerar den tyska lutherdomens distinktion mellan

lärofrågor (där endast en hållning är rätt) och ordningsfrågor (där olika praktiker kan tillåtas) med en annan distinktion, som kan illustreras med de gammalsvenska uttrycken ”av nöden” och ”till intet gagn” (jfr. ”onödigt”). Uttrycket ”av nöden” syftar på något som är viktigt och till nytta för Kyrkan och som människor frivilligt ska tillämpa i kyrkorna. Det kan gälla ordningar för extra gudstjänster under fastan och advent eller kollektgivande och diakonal verksamhet.

Motsatsen är de saker som är ”till intet gagn”. Dessa saker är i och för sig fria, men då de inte rimligen kan utföras på ett sätt som tjänar församlingens uppbyggelse ska de kristna frivilligt avstå från dem. Exempel på sådana frågor kan vara andliga sånger med oklart innehåll, pilgrimsvandringar eller gudstjänster som firas för döda personer. Rent generellt kan man säga att Laurentius Petri i hög grad lyckas ge flera gamla kyrkliga bruk en ställning som gör dem ”av nöden”, genom att de förstås på ett evangelisk-lutherskt sätt. Endast sådana fenomen som har en tydlig koppling till påvekyrkans villfarelser avfärdades som ”till intet gagn”. I tysk tradition har adiafora ofta kommit att betyda att var och en (som individ) får göra som han vill. Det ursprungliga syftet var dock att de kristna gemensamt skulle komma fram till en hantering av varje sak som är ett *adiaforon* och sedan frivilligt följa det gemensamma beslutet.

KYRKOORDNINGARS ANDLIGA INNEHÅLL

Som vi ser är kyrkoordningstänkandet redan i Nya Testamentet knutet till frågan om hur Kyrkan med de sju kännetecknen ska kunna framträda i kraft och trohet mot sin Herre. När reformatörerna sedan skrev de första lutherska kyrkoordningarna visste de

att dessa texter definierade Kyrkan i den specifika kontext som de verkade i. Djupast sett kan man därför säga att grunden och formerna för kyrklig gemenskap är kyrkoordningars viktigaste innehåll.

Hur Guds ord ska vara verksamt, hur dop och nattvard ska firas och hur nycklamakten ska användas av rätt insatta ämbetsbärare är därför frågor som utgör ryggraden i varje luthersk kyrkoordning. Helst bör man också gå in på de sjätte och sjunde kännetecknen, nämligen lovsången/bönen och korset/det gemensamma Kristuslidandet i församlingen. Det säger sig självt att skrivningarna kring dessa två kännetecken måste skifta beroende på plats och tidpunkt, men för Kyrkans gemenskap är det viktigt att man har ett gemensamt tänkande också kring dessa frågor.

KYRKOORDNINGARS VÄRLDSLIGA INNEHÅLL

Egentligen är allt viktigt redan sagt ovan. För fullhetens skull bör vi

dock också ta upp att många kyrkoordningar går ganska detaljerat in på världsliga saker. Dessa världsliga frågor är normalt sett av två olika slag. För det första berör de hur den kyrkliga organisationen förhåller sig till världslig lagstiftning och rådande rättspraxis i det omgivande samhället. För det andra handlar de om hur den egna organisationen ska hantera sådana frågor som inte i direkt mening är andliga men som ändå behövs för Kyrkans upprätthållande. Givetvis är frågan om relationen till världen aldrig det viktigaste för kristna, men i Apg 2:47 läser vi att de första kristna, just vid en tidpunkt när Kyrkans sju kännetecken betonades starkt, också var ”omtyckta av hela folket” och att kyrkans medlemsantal växte. Att i möjligaste mån värna om goda relationer till världen är därför alltid en angelägenhet för lutherskt kristna och här är kyrkoordningarna viktiga.

Till den första slaget av världsliga frågor hör förhållandet till staten eller andra organisationer inom samhället, såsom finansiering och rättskipning.

En liten, men viktig, sak inom denna kategori är prästers och eventuellt andra medarbetares tystnadsplikt. För den händelse att en präst kallas att vittna inför en världslig domstol är det oerhört viktigt att kyrkoordningen har tydliga skrivningar om att han har absolut tystnadsplikt i sådant som har med enskilda personers andliga liv att göra.

Till den andra kategorin hör frågor om förvaltning av organisationens egendomar samt hur olika personer ska ta ansvar för frågor om diakoni, utbildning, informationsspridning och så vidare. Det säger sig självt att detta sista inte behöver vara detaljerat beskrivet, särskilt inte i en kyrka som är ung eller ganska liten. Å andra sidan kan ett teologiskt välgrundat tänkande kring dessa områden, om det får komma till uttryck i kyrkoordningen, visa hur man tänker kring det allmänna prästadömet, som ju har som en av sina viktigaste uppgifter att vara stenar i det andliga tempelbygge som förkunnar Herrens gärningar (1 Petr 2:4-10).

SAKSALAINEN SISARKIRKKOMME SELK – HAASTATTELUSSA PROFESSORI ARMIN WENZ

OTTO GRANLUND

ARMIN WENZIN KOTIARKISTO

Kristuksen kirkko on ajaton ja rajaton. Evankeliumin sanoma on yhtä ehdottoman tarpeellinen jokaisessa maailmankolkassa, jokaisena aikana. Silti kirkon ajattomuus ja rajattomuus ei tarkoita, etteikö Jumalan johdatus ja siunaus ajoittain osuisi aivan erityisesti tiettyyn paikkaan ja määrättyyn aikaan. Kristuksen kirkossa yksi paikka ei ole toista vastaan, eikä menneisyys ole nykhetken vastakohta. Näinhän Jeesuskin syntyi, kuoli ja nousi kuolleista tietys-
sä paikassa, määrättyä aikana. Ja siksi on koko maailmalle, kaikkina aikoina, juuri Jeesuksessa Kristuksessa pelastus ja autuus.

Suomesta katsottuna tärkeisiin paikkoihin ja aikoihin lukeutuu uskonpuhdistuksen aika ja sen kotimaa, eli Saksa. Piispoistamme sekä **Mika-el Agricola** että **Paavali Juusten** olivat olleet **Martti Lutherin** ja **Philipp Melanchthonin** oppilaina Wittenbergissä. Yhteys Saksaan ei kuitenkaan rajoitu 1500-lukuun, vaan se jatkuu edelleen. Esimerkiksi vuonna 2019 todettiin kirkollinen yhteys Lähetysshiippakunnan ja Saksan *Itsenäisen evankelisluterilaisen kirkon* (*Selbständige Evangelisch-Lutherische Kirche*, SELK) välillä. Jotta sisarkirkkomme tulisi meille tutummaksi, pyysin haastatella SELK:n papin, Uuden testamentin professori **Armin Wenzin**.

MYRSKYINEN HISTORIA

”Lutherin kotimaasta” puhuttaessa on tärkeä muistaa, että yhtenäisen Saksa on varsin tuore ilmiö. Saksa yhdistyi keisarikunnaksi vasta vuonna 1871 ja on myös sen jälkeen 1900-luvun lopulla ollut jakautunut. Edelleen Saksa on liittovaltio, joka koostuu useasta osavaltiosta (Länder). Uskonpuhdistuksen aikaan ja vielä kauan sen jälkeen Saksan alueella oli useita pieniä

maita, joilla oli omat monarkkinsa ja myös omat kirkkonsa. Vanhastaan luterilaisista Pohjoismaista katsottuna Saksa näyttäytyy siis ehkä yllättävänkin pirstaleisena. Saksa ei koskaan ole ollut yksiselitteisen luterilainen, vaan maassa on ollut paitsi lukuisia luterilaisia, myös reformoituja kirkkoja, sekä roomalaiskatolinen kirkko.

Luterilaisten tilanne ei alun alkaenkaan ollut ongelmaton. Professori Wenz huomauttaa, että näin oli jo Lutherin ja Melanchthonin aikana:

- Kirkon ja valtion eroa ei ratkaistu parhaalla tavalla. Kunkin maan herttua tai ruhtinas oli kirkkonsa ”ensimmäinen jäsen”, joka saattoi käyttää valtaansa myös kirkossa.

Käytännössä oli siis monarkin päättävissä, mitä uskoa kussakin Saksan maassa julkisesti tunnustettiin ja opetettiin. Tämä osaltaan selittää, miksi pirstaleisessa Saksassa myös hengellinen maisema oli kirjava.

Wenz kertoo, että luterilaisuuden ydinalue oli vanhastaan Saksan itä- ja pohjoisosissa. Suuri osa tästä alueesta kuului 1800-luvulle tultaessa voimakkaasti laajenevaan Preussin (Preußen) kuningaskuntaan. Preussin alueella oli sekä luterilaisia että reformoituja kirkkoja, mutta vallanpitäjien toiveena oli niiden yhdistyminen. Kuningas Fredrik Vilhelm III:n käskystä kirkot pakotettiin kirkkounioniin vuonna 1817.

- Kuningas oli hurskas mies, mutta ei hyvä teologi, Wenz toteaa.

Professori Wenz kertoo, kuinka luterilaiseen tunnustukseen pitäytyvien oli mahdoton suostua pakkoliittoon. Ylitsepääsemättömän esteen muodosti tuolloin ja yhä edelleen reformoitujen kirkkojen symbolinen ehtoolliskäsitys, jonka mukaan leipä ja viini vain kuvastavat, mutta eivät ole, Jeesuksen tosi ruumis ja veri. Yhteysvaatimus johti luterilaisten kannalta tukalaan ti-

lanteeseen. Paikoitellen valtiovalta väkivaltaisesti pakotti seurakunnat käyttämään uutta, unionikirkon jumalanpalveluskaavaa. Jotkut pakenivat läntisen Saksan luterilaisiin maakirkkoihin, toiset Yhdysvaltoihin. Preussin tapahtumat löytyvät siis myös toisen sisarkirkkomme, *Missouri-synodin*, taustalta.

Fredrik Vilhelm III:n kuoltua valtaan nousi hänen poikansa Fredrik Vilhelm IV. Wenz kertoo, kuinka Preussin luterilaisten tilanne silloin helpotti:

- *Vanhaluterilaiset* (*Altlutherisch*) eivät saaneet käyttää vanhoja kirkkorakennuksiaan, mutta heidän sallittiin rakentaa uusia kirkkoja. Ne eivät kuitenkaan saaneet näyttää kirkkoilta, niissä ei saanut olla esimerkiksi tornia tai kirkonkelloja. Pikkuhiljaa vapaus kasvoi 1800-luvun loppua kohden.

Nykyisen SELK:n juuret ulottuvat siis 1800-luvun Preussin vanhaluterilaisuuteen. SELK:n taustalta löytyy tosin myös läntisen Saksan luterilaiset vapaakirkot, jotka syntyivät niin ikään 1800-luvun lopussa reaktionaa maakirkkojen liberaaliin raamattukäsitykseen. Wenz kertoo, että nämä taustat edelleen näkyvät SELK:n sisällä. Vanhaluterilaisuudessa painotettiin erityisesti ehtoollista, luterilaisissa vapaakirkoissa sen sijaan Raamatun arvovaltaa. Kumpakin on tärkeä painotusta!

Silti pienten luterilaisen kirkkojen yhdistyminen antoi vielä odottaa itseään. Tämä tapahtui vasta toisen maailmansodan jälkeen, jolloin Saksaa muutenkin jälleenrakennettiin. Wenz kuvailee, kuinka pappisseminaarin puute ajoi luterilaiset yhteen:

- Sodan jälkeen luterilaisen kirkon ydinalueet jäivät Itä-Saksan ja Puolan alueelle. Silloin menetettiin myös alueella olleet pappisseminaarit. Erään amerikkalaisen, Missouri-synodiin kuuluvan ja Saksassa palvelleen upseerin avulla Oberurseliin perustettiin yh-

teinen seminaari 1948. Korkeakoulun myötä kirkot kasvoivat lähemmäksi toisiaan, minkä seurauksena SELK perustettiin vuonna 1972.

Saksojen yhdistyttyä 1990-luvun alussa myös Itä-Saksan vanhaluterilainen kirkko yhdistyi SELK:iin.

MINKÄLAINEN KIRKKO?

Armin Wenz on toiminut vuodesta 2021 alkaen Uuden testamentin professorina edellä mainitussa Oberurselin korkeakoulussa (*Lutherische Theologische Hochschule*). Sitä ennen hän on ehtinyt palvella useamman seurakunnan pastorina eri puolilla Saksaa. Siksi hän tuntee kirkon kuin omat taskunsa ja osaa kertoa, miltä elämä sen seurakunnissa näyttää.

Professori Wenz kuvailee SELK:n jumalanpalveluselämää varsin yhtenäiseksi:

- Pitkään käytettiin luterilaisten maakirkkojen jumalanpalveluskaavoja. Ajan myötä kirkkojen liberalismi alkoi kuitenkin näkyä myös kaavoissa. Siksi SELK:lle luotiin oma ja yhtenäinen liturgia.

Wenzin mukaan seurakunnissa on kuitenkin hieman toisistaan poikkeavia tapoja. Monissa seurakunnissa, mutta ei kaikissa, ehtoollista vietetään joka sunnuntai. Eroja on myös esimerkiksi siinä, missä jumalanpalveluksen kohdissa seurakunta polvistuu. Yhteistä SELK:n seurakunnille on rikas liturginen jumalanpalvelus. Suomalaisille kenties tuntemattomampi perinne on viettää erillinen rippijumalanpalvelus ennen messua. Siinä jokaiselle seurakuntalaiselle lausutaan alttarin ääressä erikseen synninpäästö.

Monen muun kirkon tavoin korona-aika on vaikuttanut myös SELK:n elämään. Wenz kertoo, että tänä aikana keskustelua on herättänyt muun muassa eriävät ehtoolliskäytännöt sekä se, missä määrin valtio saa asettaa kirkolle vaatimuksia.

Wenz tahtoo myös muistuttaa pohjoismaalaisia uskonveljiä ja -sisaria siitä, että SELK on esimerkiksi Lähetysliippakuntaan verrattuna varsin vanha kirkko. Nuorella kirkolla on omat ongelmansa, vanhalla kirkolla oman. Nämä eroavat jonkin verran toisistaan. Wenz kuvailee, kuinka pieneen

vähemmistöön kuuluvilla luterilaisilla voi ensinäkkin olla taipumuksena sulkeutua. Toisilla voi puolestaan yksinäisyyden tunne johtaa siihen, että halutaisiin olla niin kuin muut. Tästä johtuen SELK:n piirissä jotkut ovat avoimia esimerkiksi naispappeudelle.

Wenz painottaa siksi myös kansainvälisten kontaktien tärkeyttä. Hän huomauttaa, että väkilukuun suhteutettuna Suomen Lähetysliippakunta on jopa suurempi kuin Saksan SELK.

- Oikeastaan me emme ole niin pieniä, kuin voi omaa kirkkoa katsoessa tuntua. Me kuulumme maailmanlaajuiseen luterilaiseen kirkkoperheeseen, jossa on pieniä ryhmiä ympäri maailman.

Wenz myös iloitsee erästä asiasta, joka ei aikaisemmin ollut mahdollista:

- Esimerkiksi kansainvälisissä luterilaisten nuorten tapahtumissa emme tavanneet Pohjoismaiden nuoria, koska silloin meillä ei ollut Pohjoismaissa sisarkirkkoja. Mutta nykyään on!

SUOMALAISENA LUTERILAISENA SAKSASSA?

Saksa on yksi Euroopan suurimpia maita, ja Suomella on Saksaan vahvat

siteet. Ei ole epätavallista, että suomalainen käy Saksassa vaikkapa työmatkalla. Kenties työn myötä tulee asuttua Saksassa jopa pitemmän aikaa. Siksi kysynkin, miten suomalainen voisi löytää Saksasta luterilaisen seurakunnan. Wenz kehottaa olemaan ensin yhteydessä omaan pastoriin, joka varmasti osaa neuvoa.

- Nettisivuiltamme (www.selk.de) on listattuna kaikki SELK:n seurakunnat. Helposti voi myös hakea netissä esimerkiksi sanoilla ”SELK München”. Voi myös lähettää sähköpostia Hannoveriin (SELK:n kansliaan).

Jos viipy pitemmän aikaa Saksassa, on luonnollisesti hyvä opetella saksan kieltä. Myös lyhyen visiitin aikana kannattaa hakeutua SELK:n jumalanpalvelukseen. Wenz kertoo, mitä hän Suomessa messuun osallistuessaan havaitsi:

- Vaikka ei kieltä osaisikaan, voi ymmärtää melkein kaiken, mitä jumalanpalveluksessa tapahtuu.

Tässä onkin yksi liturgisen jumalanpalveluksen monista hyvistä piirteistä. Se yhdistää eri kansoihin kuuluvat ja eri kielii puhuvat sisaret ja veljet, joilla on yksi ja sama Herra ja Vapahtaja Jeesus Kristus.

"Jos sinä tänä aikana olet vaiti, tulee apu ja pelastus juutalaisille muualta, mutta sinä ja sinun isäsi perhe tuhoudutte. Kuka tietää, etkö sinä juuri tällaista aikaa varten ole päässyt kuninkaalliseen arvoon?" (Est. 4:14)

Sanotaan, että jotkut syntyvät kulturalisiksi suussa. Esterillä, tavallisella juutalaisella tytöllä, joka asui vieraalla maalla, ei ollut lusikkoja suussa syntyessään. Hän oli saanut sen myöhemmin. Yhdessä hetkessä Ester, joka ei voinut toivoa muuta kuin tavallista rauhallista elämää, oli nostettu Persiassa naisista ylhäisimmäksi. Persian kuninkaan kuningatar Vasti oli jättänyt noudattamatta käskyä ja näin loukannut miestään. Suivaantunut kuningas päätti ottaa uuden vaimon. Hän kutsutti valtakuntansa kauniit naiset luokseen. Näiden kaikkien joukosta Ester oli valittu. Jotkut sanoisivat sattumuksesta, toiset sallimuksesta.

Sattumuksella ja sallimuksella ei ole monen kirjaimen ero, mutta niiden merkitysero on suuri. Sattumuksesta saatua voi helposti ajatella omanaan eikä siitä tarvitse olla järin kiitollinen. Sallimuksesta saadulla on merkitys ja käyttötarkoitus. Jumalalle, joka sallii, kuuluu myös kiitos annetuista.

Kun pakkosiirtolaisuudessa elävä juutalainen kansa on joutunut ahdinkoon, Esterin kasvatti-isä Mordokai pyytää häntä vetoamaan kuninkaaseen kansan puolesta. Aivan syystäkin Ester kavahtaa aietta. Yritys mennä kuninkaan eteen ilman kutsua voisi koitua, ei vain yltäkylläisyyden, vaan koko elämän menoksi. Kasvatti-isä kuitenkin muistuttaa, ettei Esterin hyvässä onnessa ja asemassa ole kysymys sattumuksesta, vaan sallimuksesta: "Kuka tietää, etkö sinä juuri tällaista aikaa varten ole päässyt kuninkaalliseen arvoon?"

Lopulta Ester teki niin kuin Mordokai pyysi. Hän ja kaupungin juutalaiset paastoaisivat kolme päivää ja sitten hän menisi. Näin asia jätettiin Jumalan käsiin. "Jos tuhoudun, niin tuhoudun", sanoi Ester. Kaiken loiston keskellä kuningatar ei ollut unohtanut, että apu tulee yksin Herralta, ei voimasta tai vauraudesta.

Esterin esimerkki opettaa, kuinka kaikki, mitä meillä on, tulee sallimuksesta eikä sattumuksesta. Eikä sitä ole tarkoitettu ihmisen, vaan Jumalan kunniaksi. Onnekkään tai rikkaan ainoa turva on Jumalassa. Syntiesi kanssa olet Esterin ja juutalaisten tavoin suuressa kuolemanvaarassa, kun perkele syyttää puuhaa Jumalan lasten tuhoa. Mutta niin kuin Jumala romutti Haamanin murhanhimoiset suunnitelmat, vielä paljon enemmän hän on tehnyt tyhjäksi valheiden ja murhien isän teot niin, että rakkaan Jeesuksemme kautta meillä on voitto synnistä, kuolemasta ja perkeleen vallasta.

"Rikkaus, kunnia, turhuudet maan, eivät käy aarteiksi sen kuninkaan, ken valtiasta suuri on sydämeni. Hän, herrojen Herra, on Jumalani." (LV 838)

Teksti: Joni Ahonen

Kuva: Aija Ahonen

Suomen Luther-säätiön tiedotuslehti

Päätoimittaja: Joel Kerosuo

Toimitussihteeri: Pauliina Pylvänäinen

Tilaukset: 050 5225 855

asko.iso-kungas@lbpk.fi

Taitto: Liisa Mäkisalo

Kannen kuva: Antti Koponen

Paino: I-print

ISSN 1457-9901

Nordea IBAN: FI59 1023 3000 2354 52